

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРЫССУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

№13

Иске Урыссу ав.

23 ноябрь 2015 ел

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының "Урыссу авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының "Урыссу авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставын жирле үзидарә турында федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Урыссу авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Урыссу авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставына түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертелсен:

1) 5 нче маддә. Авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре:

5 маддәсенең 1 пунктының 7 пунктчасы түбәндәге редакциядә китерелсен:

"7) Жирлек территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакуләм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, жирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндрерү һәм спорт чараларын үткөрүнө оештыру;»

Уставның 5 маддәсенең 1 пунктының 9 пунктчасы түбәндәге редакциядә китерелсен:

"9) каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым жыю) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу; (2016 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә);»

Уставның 5 маддәсе 1 пункты түбәндәге эчтөлөктәге 16 20 пунктчалары белән тулыландырылсын:

«16) торак пункт чикләрендә халыкны су белән тәэмин итүнө, су чыгаруны, халыкны ягулык белән тәэмин итүнө Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә оештыру;

17) торак пунктлар чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлегә;

18) торак пункт территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклауга һәм үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясенә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

19) авыл жирлегендә яшәүчеләрнең күпләп ял итү өчен шартлар тудыру һәм халыкның күпләп ял итү урыннарын тәзекләндерүнө оештыру, шул исәптән гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буйларына иреккә керүн тәэмин итү.";

20) 007 елның 24 июлендәге "Күчәмсез милекнең дәүләт кадастры турында"гы 2 221-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруда катнашу.»

2) 6 нчы маддә. Авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә карамаган мәсьәләләрне хәл итүгә хокуклары:

Уставның 6 маддәсенең 1 пункты түбәндәге эчтөлөктәге 13 пункт белән тулыландырылсын:

"торак пункт территориясендә яшәүче караучысыз хайваннарны тоту һәм тоту буенча чараларны гамәлгә ашыру.»

3) 19 нчы маддә. Халык тыңлаулары

Уставның 19 маддәсендәге 3 пунктының 4 пунктчасы түбәндәге редакциядә бәян ителергә тиеш: « 4) 2003 елның 6 октябрдәге "Жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы Федераль законның 13 маддәсенә ярашлы рәвештә, торак пунктны үзгәртеп кору өчен торак пункт халкының тавыш бирү юлы белән яки гражданныр жыеннарында белдерелгән ризалыгын алу таләп ителә.

4) 22 нче маддә. Гражданныр арасында сораштыру

22 нче маддәнең 4 нче пункты түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнырны сораштыруны билгеләү һәм үткөрү тәртибе Татарстан Республикасы Законына ярашлы рәвештә жирлек советының әлегә Уставы һәм (яки) норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

5)28 статья жирлек Советы депутаты статусы хокукы түгел:

Уставның 28 маддәсенә 3 пункты түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

"3) Депутат, жирле үзидарәнең сайлап куелган органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайлап куелган вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфаны биләүче башка зат 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ санлы "Коррупциягә каршы тору турында" гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. 2008 елның 25 декабрдәге "Коррупциягә каршы тору турында"гы 273-ФЗ санлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрдәге 230 санлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәмәү, бурычларны үтәмәү очрагында депутат, жирле үзидарәнең сайлап куелган органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайлап куелган вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфаны биләүче башка затның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла-"дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында"Федераль закон, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ санлы Федераль закон белән аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (вкладлар) ачуны һәм аларга ия булуны, акчалата средстволарны һәм кыйммәтле әйберләргә саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында.»

6)66 нчы маддә. Муниципаль норматив хокукый актларны бастырып чыгару (игълан итү) һәм аларның үз көченә керү тәртибе

Уставның 66 маддәсенә 9 пункты түбәндәге эчтәлектәге текст белән тулыландырылсын:

-хокукый акт текстын «Татарстан Республикасы Хокукый мәгълүматның рәсми порталында» веб-адрес буенча урнаштыру: <http://pravo.tatarstan.ru> ...

7)73 нче маддә. Торак пунктта бюджет процессы

73 нче маддәнең 2 нче пункты түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

« 2) жирлек бюджеты проекты, жирлек Советының бюджетны раслау турындагы карары, аның үтәлеше турында еллык хисап, жирлек бюджеты үтәлеше барышы һәм жирле үзидарә органнырның муниципаль хезмәткәрләргә, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләргә саны турында квартал саен рәсми рәвештә бастырылырга тиеш.»

73 маддәнең 7 пункты сүзләр белән тулыландырылсын:

(муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектларында).»

2. Әлегә карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жиберергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Урыссу авыл җирлеге " муниципаль берәмлегенең мәғлүмати стендларында игълан итәргә һәм Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәғлүмати-телекоммуникация челтәрендә [http](http://jutaza.tatarstan.ru) веб-адресы буенча урнаштырырга <http://jutaza.tatarstan.ru>.

4. Әлеге карар рәсми рәвештә игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Урыссу авыл җирлеге башлыгы

Р.С.Мөхәмәтжанова

Татарстан Республикасы Ютазы
Муниципаль районы Урыссу авыл жирлеге
Советының 2015 елның 23 ноябрәндәге 13
санлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Урыссу авыл жирлеге башлыгы

_____ Р.С.Мөхәмәтжанова

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ "УРЫССУ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ УСТАВЫ СТАТЬЯЛАРЫНЫҢ
ЯҢА РЕДАКЦИЯСЕ**

Иске Урыссу ав.
2015 ел

I бүлек. Гомуми нигезлэмэләр

5 маддә. Авыл җирлегенең җирле әһәмияттәге мәсьәләләре¹. Авыл җирлегенең җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) җирлек бюджеты проекты тәзү һәм карау, җирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру, җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тәзү һәм раслау;
- 2) җирлекнең җирле салымнарын һәм җыемнарын билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару;
- 3) җирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәткә ия булу, аннан файдалану һәм аның белән эш итү;
- 4) җирлек торак пунктлары чикләрендә янгын куркынычсызлыгының беренчел чараларын тәэмин итү;
- 5) җирлек халкын элемтә, җәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәтә күрсәтү хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;
- 6) җирлек халкының ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;
- 7) Җирлек территориясендә физик культураны, мәктәп спортын һәм массакуләм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, җирлекнең рәсми физкультура-савыктыру һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру;
- 8) җирлекнең архив фондларын булдыру;
- 9) каты коммуналь калдыкларны җыю (шул исәптән аерым җыю) һәм ташу эшчәнлеген оештыруда катнашу; (2016 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә);
- 10) җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, шул исәптән алар урнашкан биналарны (торак йортларны да кертеп), корылмаларны һәм җир кишәрлекләрен карап тоту буенча таләпләрне, тиешле биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы күренешенә карата таләпләрне, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны үтәүнең ешлыгын билгеләү; биналар (алардагы урыннар) һәм корылмалар милекчеләренең янәшәдәге биналарны төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү территорияләр; җирлек территориясен төзекләндерүне оештыру (урамнарны яктыртуны, территорияне яшелләндерүне, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр куюны, кече архитектура формаларын урнаштыруны һәм карап тотуны да кертеп);
- 11) адреслашу объектларына адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл челтәре элементларына исемнәр (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларынан, региональ яисә муниципальгә әһәмияттәге автомобиль юлларынан, муниципаль районның җирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан тыш), җирлек чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирү, мондый исемнәргә үзгәртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрда;
- 12) ритуаль хезмәт күрсәтүләргә оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту;
- 13) авыл хужалыгы җитештерүен үстерүгә ярдәм итү, кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;
- 14) җирлектә балалар һәм яшьләр белән эшләр чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 15) җәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданның һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтү, халык дружиналары эшчәнлеген өчен шартлар тудыру;
- 16) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә җирлек чикләрендә халыкны су белән тәэмин итүне, су чыгаруны, халыкны ягулык белән тәэмин итүне оештыру;
- 17) җирлекнең торак пунктлары чикләрендәге җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлегенә;
- 18) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, җирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясенә, милләтара (этникара)

конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

19) жирлек халкының күпләп ял итүе өчен шартлар тудыру һәм халыкның күпләп ял итү урыннарын төзекләндерүне оештыру, моңа гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр полосуларына ирекле керүен тәмин итү дә керә.";

20) "күчәмсез милекнең дәүләт кадастры турында" 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләрен башкаруда катнашу.

2. Жирлекнең жирле үзидарә органнары Ютазы муниципаль районының жирле үзидарә органнары белән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетыннан Ютазы муниципаль районы бюджетына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенән үз вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруны аларга тапшыру турында килешүләр төзәргә хокуклы.

3. Россия Федерациясе субъекты законнары һәм алар нигезендә кабул ителгән муниципаль район Уставы һәм авыл жирлекләре уставлары белән авыл жирлекләренә шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оешмаларының гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131 номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешендә каралган башка мәсьәләләр дә беркетелергә мөмкин. шәһәр жирлекләренә жирле әһәмияттәге мәсьәләләр.

4. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оешмаларының гомуми принциплары турында» Федераль законның 06.10.2003 елгы 131 номерлы Федераль законның шәһәр жирлекләре өчен 14 статьясындагы 1 өлешендә каралган, «жирле үзидарә оешмаларының гомуми принциплары турында» Федераль законның 06.10.2003 елгы 131 номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 3 өлешендә авыл жирлекләренә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрнең кертелмәгән жирле әһәмияттәге башка мәсьәләләр Россия Федерациясендә үзидарә".

6 маддә. Авыл жирлегә жирле үзидарә органнарының жирлекләренә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрнең кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итү хокуклары

Авыл жирлегә жирле үзидарә органнары:

1) жирлек музейларын оештыру;

2) жирлектә нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген гамәлгә ашыруда катнашу;

4) жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләренә хокукларын гамәлгә ашыруга бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә ярдәм күрсәтү һәм жирлек территориясендә миллиләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыру;

6) жирлек территориясендәге муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация өзерләү чараларын оештыруда һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

7) муниципаль янгыннан саклау оештыру;

8) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

9) кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм итүне гамәлгә ашыручы иҗтимагый күзәтү комиссияләренә ярдәм күрсәтү;

10) "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрдәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук инвалидларның гомумроссия иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан төзелгән оешмаларга ярдәм күрсәтү

11) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру;

12) социаль торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданның муниципаль торак фондыннан торак урыннары бирү торак законнары нигезендә файдалану;

13) жирлек территориясендә яшәүче күзәтүчесез калган хайваннарны аулау һәм тоту чараларын гамәлгә ашыру.

2. Авыл жирлеге жирле үзидарә органнары әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләргә хәл итәргә, 2003 елның 6 октябрәндәге Федераль законның 19 статьясы нигезендә тапшырылмаган башка дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнашырга хокуклы. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оешмаларының гомуми принциплары турында» ФЗ № 131), әгәр бу катнашу федераль законнарда каралган булса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләргә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары белән аларның компетенциясеннән төшереп калдырылмаган башка мәсьәләләргә, бюджетара трансфертлардан тыш, жирле бюджетлар керемнәре исәбеннән хәл итәргә, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелгәннәр, һәм салым керемнәренә өстәмә нормативлары буенча.

II бүлек. ХАЛЫКНЫҢ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘСЕН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ҺӘМ ХАЛЫКНЫҢ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДА КАТНАШУЫ

19 маддә. Гавами тыңлаулар

1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу өчен жирлек халкы катнашында жирлек Советы, жирлек башлыгы тарафыннан гавами тыңлаулар үткәрелергә мөмкин.

2. Гавами тыңлаулар халык, жирлек советы яки жирлек башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

Халык яисә жирлек Советы инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар жирлек Советы тарафыннан билгеләнә, ә жирлек башлыгы инициативасы белән – жирлек башлыгы тарафыннан.

3. Гавами тыңлауларга чыгарылырга тиеш:

1) уставка үзгәрешләр бары тик уставта беркетелә торган жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә һәм аларны хәл итү вәкаләтләрен Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарда туры китерү максатларында гына кертелгән очрактардан тыш, жирлек уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты;

2) жирлек бюджеты проекты һәм аның үтөлеше турында хисап;

3) муниципаль берәмлекне үстерү планнары һәм программалары проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияләргә планлаштыру проектлары һәм территорияләргә манлау проектлары, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, шулай ук жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрәнә рәхсәтләр биру мәсьәләләре, рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылу мәсьәләләре, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрән жирдән файдалануның һәм төзелешнең расланган кагыйдәләре булмаганда мондый файдалануның икенче төрәнә үзгәртү мәсьәләләре» ;

4) жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләләр, "жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен жирлек халкының тавыш бирү юлы белән йә гражданныр жыеннарында белдерелгән ризалыгын алу таләп ителгән очрактардан тыш.

4. Гавами тыңлаулар уздыру турындагы карар, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль норматив хокукый акт проекты тиешле орган яисә

жирлекнең вазыйфаи заты караган көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

5. Гавами тыңлаулар үткөрү турындагы карар, аларны үткөрү вакытын һәм урынын күрсәтеп, һәм гавами тыңлауларга чыгарыла торган тиешле муниципаль норматив хокукый акт проекты, гамәлдәге законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар уздыру көненә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш .

6. Гавами тыңлаулар үткөрү турында карар басылып чыккан (халыкка житкерелгән) көннән алып аларны үткәргән көнгә кадәр жирлек халкы жирлек башлыгына гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән гавами тыңлауларга чыгарыла торган муниципаль норматив хокукый акт проектына төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр жибәергә хокуклы. Жирлек башлыгы килгән тәкъдимнәрне һәм кисәтүләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр гавами тыңлауларда катнашучыларга житкерелә.

7. Гавами тыңлаулар, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль норматив хокукый акт проектына карау көненә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча үткөрелә. Гавами тыңлаулар белгечләр, экспертлар, кызыксынучы затлар чакырып үткөрелә. Гавами тыңлауларда жирлектә яшәүче һәркем катнашырга хокуклы.

8. Гавами тыңлаулар үткөрү йомгаклары буенча тәкъдимнәр кабул ителә, алар гавами тыңлауларга чыгарыла торган муниципаль норматив хокукый акт проектына кабул итү компетенцияләренә кертелгән жирле үзидарә органнары һәм жирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

9. Гавами тыңлауларның нәтижеләре, гамәлдәге законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар уздырганнан соң 5 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе жирлек Советы тарафыннан раслана торган гавами тыңлаулар турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

22 маддә. Гражданнардан сораштыру

1. Гражданнардан сораштыру жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дөүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә халыкның фикерен ачыклау һәм исәпкә алу өчен жирлекнең бөтен территориясендә яисә территориясенең бер өлешендә үткөрелә.

Сораштыру нәтижеләре рекомендация характерында.

2. Гражданнардан сораштыруда жирлекнең сайлау хокукына ия халкы катнашырга хокуклы.

3. Гражданнардан сораштыру инициативасы буенча үткөрелә:

- 1) жирлек Советы яисә жирлек башлыгы - жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча;
- 2) Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнарының - жирлек жирләренә республика һәм республикаара әһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү турында карарлар кабул иткәндә гражданнар фикерен исәпкә алу өчен.

4. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү һәм үткөрү тәртибе әлегә устав һәм (яисә) жирлек Советының норматив хокукый актлары белән Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнә.

5. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турындагы карар жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турында жирлек Советы карарында:

- 1) сораштыруны үткөрү датасы һәм сроклары;
- 2) Сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган сорауны (сорауларны) формалаштыру;
- 3) сораштыру үткөрү методикасы;
- 4) сораштыру кәгазенең формасы;
- 5) сораштыруда катнашучы жирлектә яшәүчеләрнең минималь саны.

6. Жирлек халкына граждандардан сорашып белешү уздыру турында ул уздырылырга кимендә 10 көн кала хәбәр ителә.

7. Граждандардан сораштыру әзерләүгә һәм уздыруга бөйле чараларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән-жирлек жирле үзидарә органнары инициативасы белән сораштыру үткәргәндә;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә - Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән.

8. Сораштыру нәтижәләре уздырылганнан соң бер ай эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Сораштыру нәтижәләре белән жирлектә яшәүче теләсә кайсы кеше танышырга хокуклы. Сораштыру нәтижәләре жирлекнең жирле үзидарә органнары тиешле карарлар кабул иткәндә исәпкә алынырга тиеш.

III бүлек. ЖИРЛЕК СОВЕТЫ

28 маддә. Жирлек Советы депутаты статусы

1. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш жирлек Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Жирлек Советы депутаты, әлеге Уставта билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген төп эш урынындагы хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып барып, даими булмаган нигездә эшли.

3. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты, муниципаль вазыйфаны биләүче башка зат 2008 елның 25 декабрдәгә "Коррупциягә каршы көрәш турында"гы 273-ФЗ санлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. Депутатның, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затының, муниципаль вазыйфаны биләүче башка затның вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрдәгә "Коррупциягә каршы көрәш турында"гы 273-ФЗ санлы Федераль законда, 2012 елның 3 декабрдәгә 230 санлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр, тыюлар, бурычлар үтәлмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.-"дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында"ФЗ, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән "аерым категория затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм аларның счетлары (кертәмнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында".

4. Жирлек Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав, жирлек Советы карарлары нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.

5. Жирлек Советы депутаты жирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш, аларда депутатның түбәндәгә йөкләмәләре булырга тиеш::

1) шәхсән үзенә яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм граждандар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзеңне тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек Советы абруена зыян китерерлек конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда-шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларын объектив үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый алган вәзгыять булганда-бу хакта жирлек советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәргә;

- 4) гавами чыгышларның жирлек Советында билгелэнгән кагыйдэләрен үтәргә;
 - 5) Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләргә депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;
 - 6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан түләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка түләүләр) алмаска;
6. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы жирлек Советы депутаты:
- 1) эшқуарлык эшчәнлегенә белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә, шулай ук, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, хужалык итүче субъект белән идарә итүдә катнашырга (торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативлары, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативлары, күчәмсез милек милекчеләре ширкәтләре һәм билгелэнгән тәртиптә теркәлгән һөнәр берлекләреннән тыш) яисә федераль законнар һәм Россия Федерациясә субъекты законнары нигезендә муниципаль хокукий актта билгелэнгән тәртиптә, аңа бу оешма белән идарә итүдә катнашу йөкләнмәгән;
 - 2) укытучылык, фәнни һәм башка ижәт эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шулай ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка ижәди эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясә законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дөүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданның һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.;
 - 3) Әгәр Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясә законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәткә карамаган оешмаларының һәм Россия Федерациясә территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренәң башка органнары составына керергә.

XI бүлек. ЖИРЛЕКНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКИЙ АКТЛАРЫ

66 маддә. Муниципаль норматив хокукий актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм үз көченә керү тәртибе

1. Жирлек Советы карарлары, әгәр башкасы карар белән билгеләнмәгән булса, жирлек башлыгы имзалаган көннән соң 10 көн узгач үз көченә керә. Жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукий актлары Россия Федерациясә Салым кодексы нигезендә үз көченә керә. Жирлек Советының жирлек уставын кабул итү яисә әлегә Уставка үзгәрешләр кертү турындагы карарлары Федераль законда, әлегә Уставта билгелэнгән тәртиптә үз көченә керә.
2. Жирлек башлыгының, Жирле үзидарәнең башка вазыйфаи затларының хокукий актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, аларга кул куелган көннән үз көченә керә.
3. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукий актлар алар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.
4. Һәр муниципаль хокукий актта аның реквизитлары булырга тиеш: исеме, аны имзалау датасы (жирлек Советы кабул иткән хокукий актлар өчен - шулай ук аны жирлек Советы кабул иткән дата), теркәү номеры, хокукий акты имзалаган вазыйфаи зат исеме.
5. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы, аның үтәләше турындагы хисап хакындагы, жирле салымнар һәм жыемнар билгеләү турындагы карарлары, жирлек Советы Регламенты, жирлек Советы, жирлек башлыгы кабул иткән башка норматив

хокукый актлар, федераль закон белән таратылуы чиклэнгән белешмәләр булган муниципаль норматив хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, аларга кул куелган көннән алып жиде көн эчендә рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6. Шулай ук муниципаль сайлауларны, жирле референдумны билгеләү, жирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү турында, чикләне үзгөртү, жирлекне үзгөртеп кору мәсьәләсе буенча, жирлек башлығын һәм аның урынбасарын сайлау турындагы норматив булмаган хокукый актлар һәм законнар нигезендә башка актлар мәжбүри рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка житкерү) мәжбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар аларны чыгарган органнар яисә жирлекнең жирле үзидарәсе вазыйфаи затлары карары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) мөмкин.

8. Бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукый актының реквизитлары күрсәтелә.

9. Муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) :

- хокукый акт текстын жирлекнең жирле үзидарә органнары гамәлгә куйган басма МАССАКУЛӨМ мәгълүмат чараларында йә жирлек территориясендә таратыла торган башка басма МАССАКУЛӨМ мәгълүмат чараларында бастырып чыгару. Хокукый акт текстын башка басма МАССАКУЛӨМ мәгълүмат чараларында бастырып чыгарганда әлеге басманың рәсми булуы турында тамга булырга тиеш;

- хокукый акт текстын үзәкләштерелгән тәртиптә жирлек халкына, шул исәптән махсус матбугат басмасы рәвешендә жибөрү (тарату) ;

- хокукый акт текстын жирлекнең торак пунктлары территориясендәге махсус мәгълүмат стендларына урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларны урнаштыру урыны жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукый акт тексты белән тоткарлыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

- хокукый акт текстын "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында районның рәсми сайтында урнаштыру (<http://jutaza.tatar.ru>).

- хокукый акт текстын «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы» нда түбәндәге веб-адрес буенча урнаштыру: <http://pravo.tatarstan.ru>.

10. Муниципаль хокукый акты бастырып чыгарганда (халыкка житкергәндә) басма МАССАКУЛӨМ мәгълүмат чарасының чыгу датасы йә тиешле акты халыкка житкерү датасы турындагы белешмәләр күрсәтелергә тиеш, алар акты тарата (тарата) башлау яки аны мәгълүмат стендына урнаштыру датасына туры килергә тиеш.

11. Муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар жирлек башлығы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларының бердәм банкына законнарда билгелэнгән тәртиптә һәм срокларда керту өчен Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына жибөрелә.

XI бүлек. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТАРЫ

73 маддә. Жирлектә бюджет процессы

1. Жирле бюджет проектың төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору, жирле бюджет үтәлеше турында хисапны төзү һәм раслау, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгелэнгән таләпләрне үтәгән килеш, жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль рәвештә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджеты проекты, жирлек Советының бюджетны раслау турындагы карары, аның үтәлеше турында еллык хисап, жирлек бюджеты үтәлеше барышы турында һәм

жирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре саны турында кварталлык белешмәләр, аларның хезмәтенә түләүнең факттагы чыгымнарын күрсәтеп, рәсми басылып чыгарга тиеш.

3. Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган жирле салымнар турында муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү хакында жирлек Советының муниципаль хокукый актлары, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен үзгәртүгә китерә торган бюджет хокук менәсәбәтләрен жайга салучы жирлек Советының муниципаль норматив хокукый актлары жирлек советына чираттагы финанс елында һәм план чорында жирле бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. финанс елы һәм план чоры.

4. Жирлек бюджеты проекты өч елга (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты жирлекнең чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

6. Чираттагы елга жирлек бюджеты проекты жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәп кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә төзелә.

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проекты төзү:

Россия Федерациясе Президентының Бюджет Юлламасы;

жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектларында).

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет кытлыгы, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр (бюджет турындагы Карардан тыш) керә.

9. Жирлек бюджеты турындагы карар белән:

бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчәләре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

план чорының беренче елына Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнештәге Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән хәлдә, ;

жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

10. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерә һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслай.

Жирлекнең раслана торган бюджетының план чоры параметрларын төгәлләштерү:

1) карау предметы булган күрсәткечләргә төгәлләштерүләренә раслау

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проекты;

2) жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яисә кыскартуны раслау йә жирлек бюджеты чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре буенча аңа бюджет ассигнованиеләрен кертү.

11. Проект белән бер үк вакытта жирлек Советына бюджет турындагы карарлар:

бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

агымдагы финанс елының узган чорында жирлекне социаль-икътисадый үстерүнең якинча йомгаклары һәм агымдагы финанс елында тиешле районны социаль-икътисадый үстерүнең көтелә торган йомгаклары;

тиешле территориянең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына районның берләштерелгән бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет кытлыгы (профициты)) йә расланган уртача сроклы финанс планы;

бюджет проектына аңлатма язуы;

бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплары;

муниципаль эчке бурычның югары чиге Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елына;

агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыklar килеп чыккан очракта бирелә торган жирлек Советы, суд системасы органнары, Ревизия комиссиясе тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары;

башка документлар һәм материаллар.

12. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты проектын төзү Россия Федерациясе Бюджет кодексы, алар нигезендә Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм республика законнары нигезендә кабул ителә торган федераль законнар нигезендә җирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

13. Җирлекнең башкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карар проектын агымдагы елның 15 ноябринан дә соңга калмыйча җирлек Советы каравына кертә.

14. Җирлек Советының муниципаль норматив хокукый актында билгеләнгән Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан бюджет турындагы карарның үз көченә керүен, шулай ук күрсәтелгән карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1841 статьясы нигезендә күрсәткечләрне һәм характеристикаларны раслауны күздә тотарга тиеш.

15. Җирлек бюджеты турындагы карар, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яисә) җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм финанс елының 31 декабринә кадәр гамәлдә була.

Җирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча халыкка җиткерелергә тиеш.

16. Җирлекнең җирле үзидарә органнары җирлек бюджетының балансылыгын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру, кытлык күләме, Муниципаль бурыч дәрәжәләре һәм составлары, җирлекнең бюджет йөкләмәләрен үтәү буенча билгеләнгән федераль законнарның һәм Татарстан Республикасы законнарының үтәлешен тәэмин итәләр.

17. Җирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм җыямнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

18. Җирлек бюджеты чыгымнары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

19. Федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен финанслауга җирлек бюджеты чыгымнарын гамәлгә ашыру, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, рөхсәт ителми.

20. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.